

Verksamhetsförlagd utbildning 3, 7,5 hp

Studiehandedning

Kurskod: 9VAA11

Höstterminen 2019

Vecka 44 -23

Kursansvarig och examinator:

Camilla Prytz

camilla.prytz@liu.se

Förord

Välkommen till kursen Verksamhetsförlagd utbildning 3.

Syftet med studiehandledningen är att underlätta studierna genom att tydliggöra kursens syften, mål och upplägg. Förutom information om kursens innehåll, litteratur och kursuppgifter omfattar studiehandledningen även information om examination och kursens bedömningsgrunder.

Lycka till med studierna!

Camilla Prytz

Kursansvarig och examinator

Kontaktuppgifter

Postadress till kursansvarig:

Institutionen för beteendevetenskap och lärande
Camilla Prytz
Linköpings universitet
581 83 LINKÖPING

Kursansvarig: Camilla Prytz, camilla.prytz@liu.se 013- 28 17 31

VFU-koordinator: Inger Haglund, inger.haglund@liu.se 013-28 20 18

Kursadministratör: Maria Lorin, maria.lorin@liu.se 013- 28 20 79

Programansvarig: Ingrid Olsson, ingrid.olsson@liu.se 013-28 44 71

Hederskodex för studenter och anställda

Antagen av universitetsstyrelsen 1998.06.17. Dnr LiU 522/97-11

(<http://www.student.liu.se/studenttjanster/lagar-regler-rattigheter?l=sv>)

Hederskodex har arbetats fram av studenter och anställda vid Linköpings universitet och fastställts av universitetets styrelse. Den söker formulera det ömsesidiga ansvar som studenter och anställda har för universitetet och för varandra. Den söker också kommunicera normer och värderingar på vilka universitetets verksamhet bör byggas.

Hederskodex består av följande deklARATIONER:

Studenters och anställdas gemensamma åtaganden

1. Att respektera och stödja andra studenter och anställda.

2. Att uppmuntra en rak, öppen och fri dialog om de sakförhållanden som studeras, de metoder och argument som används och verksamhetens problem och möjligheter.
3. Att efter bästa förmåga bidra till universitetets utveckling och goda rykte.
4. Att sätta sig in i och efterleva interna regler och överenskommelser samt bidra till en ständig omprövning av dessa regler så att de hela tiden kan upplevas som adekvata.
5. Att i det som påverkar andras arbetsvillkor sträva efter framförhållning så att alla ges goda möjligheter till egen planering.

Studenters åtaganden

Att ta ansvar för sina akademiska studier både vad gäller inriktning, planering och genomförande.

Att ta ansvar för att efterfrågade och erbjudna utbildningsmöjligheter verkligen nyttjas.

Att ta ansvar för att andra studenters möjligheter till studier inte onödigtvis motverkas.

Innehåll

Förord	2
Kontaktuppgifter	2
Hederskodex för studenter och anställda	2
Studenters och anställdas gemensamma åtaganden	2
Studenters åtaganden.....	3
Verksamhetsförlagd utbildning 3	5
Lärandemål.....	5
Kursinnehåll	5
Schema och deadline	6
Genomförande och planering av VFU-kurserna	6
Kursuppgifter och obligatoriska moment.....	7
Instruktioner och innehåll kursuppgifter	7
Obligatoriskt VFU – seminarium den 16/12 10–15	9
Bedömning, examination och betygsättning	9
Bedömning av didaktiska och sociala lärarförmågor.....	9
Underkänd VFU	10
Bedömning av portfolio	10
Underkänd Portfolio.....	10
Utvärdering.....	11
Urkund, fusk och plagiat	11
Disciplinära åtgärder	11
Disciplinnämnden.....	12
Om problem uppstår.....	12
Faktureringsadress.....	12
Obligatorisk litteratur	12
Referenslitteratur (ej obligatorisk) Didaktik	13
Referenslitteratur Betyg och bedömning (ej obligatorisk).....	13
Texter av svenska forskare:.....	13
Länk VFU – hemsida: https://liu.se/artikel/verksamhetsforlagd-utbildning-vid-lararutbildningen hämtad 20191008.....	13
Bilaga 0 Begreppslista Betyg och bedömning	14
Bilaga 1 – Disposition av tid i VFU-kurser.....	15
Bilaga 2 – Exempel på VFU-dagbok	16
Bilaga 3 Auskultationsprotokoll.....	17

Bilaga 4 Individuell utvecklingsplan.....	18
Bilaga 5 Progressionskarta lärarförmågor.....	19

Verksamhetsförlagd utbildning 3

Kompletterande pedagogisk utbildning innehåller förutom de teoretiska kurserna också verksamhetsförlagda kurser. I dessa kurser utforskar studenten verksamheten ur olika perspektiv samt deltar i och ansvarar för att planera, genomföra, leda, följa upp och utveckla sin undervisning. Genom att delta i lärares vardagsarbete ges studenten möjlighet att utveckla sin undervisningsförmåga och att få insikt i yrkespraktikens olika krav. Med utgångspunkt i egen och auskulterad undervisning reflekterar studenten över sina erfarenheter i relation till lärarprofessionen.

Lärandemål

Efter avslutad kurs skall den studerande kunna

- planera, genomföra och utvärdera undervisning i ett sammanhållet ämnesområde med beaktande av elevers olika erfarenheter, kunskaper och behov
- anpassa sitt ledarskap till den enskilda undervisningssituationen
- bedöma, återkoppla, kommunicera och betygssätta elevers kunskaper
- i den praktiska verksamheten identifiera hinder och möjligheter för elevens lärande och kunskapsutveckling
- identifiera och i samverkan med andra hantera specialpedagogiska behov
- samarbeta och interagera med kollegor, elever och vårdnadshavare
- kommunicera och förankra skolans värdegrund, inbegripet de mänskliga rättigheterna, de grundläggande demokratiska värderingarna och ett samhälle för hållbar utveckling – kommunicera muntligt och skriftligt i den pedagogiska verksamheten

Kursinnehåll

Studenten planerar den verksamhetsförlagda utbildningen utifrån kursens mål, egna tidigare erfarenheter, kunskaper från föregående kurs samt tidigare handledares utvärdering. I kursen arbetar studenten i lärarens dagliga verksamhet och deltar även i andra aktiviteter i skolan. Ett sammanhållet undervisningsområde planeras och genomförs självständigt. Ett särskilt fokus läggs på faktorer som inverkar på elevers möjligheter till lärande och kunskapsutveckling. Studenten prövar olika sätt att anpassa ledarskapet till undervisningssituationen och utvärderar utfallet tillsammans med handledaren. Uppdraget att bedöma och betygssätta diskuteras med handledaren. Olika sätt att bedöma och återkoppla elevers kunskaper för betygssättning i ämnesområdet genomförs och problematiseras tillsammans med handledaren. Studenten deltar i interaktioner med vårdnadshavare. Studenten kommunicerar och förankrar skolans värdegrund. Studenten kommunicerar muntligt och skriftligt med olika aktörer på ett adekvat sätt.

Schema och deadline

- Kursintroduktion sker tisdagen den 29/10 2019 10-12 i sal Planck, Fysikhuset, Hus E, Campus Valla, Linköpings universitet
- Obligatoriskt VFU -seminarium måndagen den 16/12 2019 kl. 10-15 i sal G34, G-huset Campus Valla Linköpings universitet
- Deadline inlämning av portfolio (= dagbok, sammanställning av auskultationsprotokoll, skriftlig inlämningsuppgift i **ett dokument**): Den 17/1 2020 kl. 23:59 på LISAM i mappen Inlämningar
- Omdömesformuläret skickas **samt mailas senaste en vecka** efter avslutad VFU till kursansvarig Camilla Prytz, adress återfinns på omdömesformuläret samt i studiehandledningen.

Genomförande och planering av VFU-kurserna

VFU:n kan genomföras antingen på helfart under 5 arbetsveckor i ett sträck eller på halvfart under 10 arbetsveckor i ett sträck. Det är viktigt att VFU:n planeras i samråd med handledaren och utifrån VFU-skolans verksamhet och möjlighet att tillgodose målen för aktuell VFU-kurs. Under VFU:n deltar studenten i en lärares ordinarie verksamhet och i övriga aktiviteter vid skolan. Generellt gäller att:

- Studenten ingår i arbetslaget och är med i det dagliga planerings- och uppföljningsarbetet.
- Handledaren arbetar tillsammans med studenten och tydliggör sina överväganden och strategier, det vill säga delar med sig av sin praktikgrundade kunskap.
- Handledaren ansvarar för att vägleda studenten i lärarbetet.
- Handledaren följer upp studentens undervisning och övriga arbete i pedagogiska samtal och hjälper studenten att bearbeta och reflektera över sina erfarenheter.

Varje VFU-kurs planeras med hjälp av följande punkter:

- Med utgångspunkt i kursplanens mål fyller studenten i ”Utvecklingsmål” i sin *individuella utvecklingsplan*, se bilaga 4. Utvecklingsplanen sätts in i ett sammanhang genom att den relateras till de teoretiska kunskaper som hittills behandlats i utbildningen.
- Därefter planeras VFU:n tillsammans med handledaren. Den individuella utvecklingsplanen, kursplanen, ramarna för VFU:ns genomförande samt omdömesformuläret används som grund för planeringen.

VFU-kursen inleds lämpligen med *auskultationer* av handledarens undervisning som förberedelse till den egna undervisningen. Auskultationer kan även, efter överenskommelse, genomföras hos andra lärare än handledaren. Det är också intressant och lärorikt att under en dag följa en lärare och under en annan dag följa en klass. Alla auskultationer redovisas i ett auskultationsprotokoll, se bilaga 3 och inlämnas på LISAM efter avslutad VFU i ett sammanhållet dokument.

En tidsmässig planering görs där följande aktiviteter läggs in: auskultationer, egen undervisning inklusive planeringstid, konferenser etc., tid för pedagogiska samtal och utvärdering, information om skolans olika funktioner, genomförande av portfoliouppgift, samt tidsperiod då provning sker.

En rimlig disposition av VFU-kursens 200 timmar är:

- Auskultationer ca 15 timmar
- Egen undervisning ca 30 timmar och planering ca 80 timmar
- Pedagogiska samtal med handledare ca 10 timmar
- Resterande 65 timmar används till konferenser, extra auskultationer, extra undervisning, extra planeringstid, bedömning av elevernas kunskaper, portfolio, litteraturstudier, ”mingel” med eleverna, information om skolans funktioner utöver undervisning enligt lista (se tabell i bilaga 1). Punkterna på listan fördelas mellan de 4 VFU-kurserna.

För dem som gör VFU i egen tjänst, dvs. på en skola där man har en anställning i ämnet/ämnena man blir behörig i (**ej modersmål**), gäller följande:

- Auskultationer ca 10 timmar
- Egen undervisning handleds av handledaren 5 tillfällen under kursen.
- Pedagogiska samtal med handledare ca 10 timmar
- Tid avsätts för portfolio, litteraturstudier och för att skaffa sig information om skolans funktioner enligt lista (se tabell i bilaga 1).
- **Medbedömare** måste finnas om du gör VFU på egen skola (Ska skriva på omdömesformuläret)

Kursuppgifter och obligatoriska moment

Förutom att undervisa och delta i handledarens olika aktiviteter ska studenten:

1. Skriva en VFU-dagbok
2. Visa erfarenheter i en skriftlig inlämningsuppgift, se instruktioner och innehåll nedan
3. Sammanställa sina auskultationsprotokoll, se bilaga 3

Punkt 1–3 ovan utgör tillsammans en portfolio och examineras i provkoden POR1. Max 3500 ord, normalt radavstånd med typsnitt Times New Roman 12. Tyngdpunkten ligger på den skriftliga inlämningsuppgiften där du reflekterar över din undervisning, se nedan.

4. Du ska också delta i ett obligatoriskt VFU-seminarium tillsammans med övriga studenter i kursen. På VFU-seminariet redovisas och diskuteras ett utkast av portfolion samt betyg och bedömning

Instruktioner och innehåll kursuppgifter

1. **Dagboken** utgörs av en logg där studenten kortfattat, t.ex. i tabellform (se bilaga 2 för exempel på VFU-dagbok), redovisar egen undervisning, auskultationer, konferenser och möten samt pedagogiska samtal med handledaren samt kommentarer av intressanta händelser.
2. **Auskultationsprotokollen** fylls i efter varje auskultation och **sammanställs** sedan som en del av portfolion enligt nedanstående rubriker.

Sammanställning auskultationer 9VAA11 – dessa rubriker ska finnas med:

- Lektionernas inledning och hur lektionerna strukturerades
- Det rådande klassrumsklimatet
- Tecken på lärande hos eleverna.

- Kommunikation kunskapskrav/mål
- Fördelning utav frågor och talutrymme
- Hur avslutades lektionerna
- Egen reflektion

3. Skriftlig inlämningsuppgift/ utvärdering av din egen undervisning under VFU

Syftet med uppgiften och med hela portfolion är att utveckla förmågan att iaktta, beskriva och reflektera över den pedagogiska praktiken, egen och andras undervisning och att använda och utveckla sitt yrkesspråk. Den bedöms och är därmed ett verktyg för examinator vid examinationen av den verksamhetsförlagda utbildningen.

Uppgiften har sin grund i VFU-kursplanens lärandemål, se ovan.

Din uppgift är att redovisa en *planering och undervisning* av "ett sammanhållet område" i ett av dina undervisningsämnen, inklusive examination. I kursmålen står det att planering och undervisning ska beakta elevers olika behov.

Du ska inte enbart redovisa din planering och genomförande utan också *motivera dina ställningstaganden*, gärna med beprövad erfarenhet och vetenskaplighet. Det är också viktigt att *utvärdera och problematisera* planeringen och undervisningen utifrån erfarenheter i det praktiska genomförandet.

I *planeringen* redovisas **kortfattat**:

- Målen för undervisningen enligt styrdokumentet
- Innehåll/stoff
- Arbetsätt, arbetsformer
- Läromedel
- Examination
- Omfattning är 3500 ord

Nedan visas ett exempel på hur du översiktligt kan redovisa din planering. Om du hellre vill använda ett annat sätt är det naturligtvis ok.

Mål enligt styrdokument	Innehåll/stoff	Arbetsformer/ arbetsätt	Läromedel	Examination

I *motivering* och *problematisering* är följande punkter lämpliga att beröra:

- En redovisning av **vilka mål** du tagit fasta på i styrdokumentet samt hur du i relation till målen har tänkt **att anpassa** undervisningen efter elevers olika behov.
- En beskrivning av de **hinder och möjligheter** för elevernas kunskapsutveckling du identifierat.
- En reflektion över hur undervisningen har **fungerat för olika elever**, hur du eventuellt har förändrat/anpassat undervisningen utifrån elevers olika förutsättningar, samt dilemman som uppstått.
- En reflektion över hur **du anpassat läromedel** efter elevers olika behov.

- En reflektion över hur **examinationen** fungerat och eventuellt anpassats utifrån elevers olika behov.
- En beskrivning av hur du har **återkopplat** bedömningen samt en reflektion över hur återkopplingen fungerade.

Meddela mig om du gör VFU i förskolan så anpassas kursuppgiften till aktiviteter och bedömning av dessa.

Obligatoriskt VFU – seminarium den 16/12 10–15

Vid seminariet (4h) redovisas och diskuteras några av frågorna i VFU-uppgiften. Syftet med seminariet är att fördjupa lärande i samspel med övriga studenter samt ge och få feedback på sin portfolio.

Den första delen av seminariet kl. 10 – 12 fokuseras på en diskussion kring era reflektioner om hur undervisningen har fungerat och anpassats utifrån elevernas olika förutsättningar, samt dilemman som uppstått. **Ta med ett utkast av din portfolio till seminariet!**

Till den andra delen, kl. 13-15, tar ni med **bedömningsinstrument** som ni själva har konstruerat samt reflektioner på elevsvar och utfall. Detta utgör underlag för diskussioner under seminariet.

Det ges 2 omexaminationstillfällen av det obligatoriska VFU – seminariet. Anmäl till examinator krävs för att få en ny tid för examination.

Därefter examineras seminariet vid ordinarie examinationstillfällen nästa gång kursen ges.

Bedömning, examination och betygsättning

Kursen examineras genom individuell bedömning av:

- TSLF Tillämpade sociala lärarförmågor 2 hp U-G
- TDLF Tillämpade didaktiska lärarförmågor 4,5 hp U-VG
- POR1 Portfolio: skriftlig redovisning 1 hp, U-VG
- OBL1: Obligatoriskt moment, D (Deltagit i VFU-seminarium)
- För att få VG i slutbetyg i kurser med portfolio krävs att både didaktiska förmågor och portfolio betygsätts med VG.

Bedömning av didaktiska och sociala lärarförmågor

Examinationsprocessen börjar med att handledaren och studenten informerar sig om *kursplan, ramar för VFU:ns genomförande, portfolio* och *omdömesformulär*. Tillsammans med studentens *individuella utvecklingsplan* är dessa dokument underlag för ett inledande samtal där handledaren och studenten tillsammans planerar VFU:ns innehåll och upplägg. Vid detta tillfälle konkretiseras och diskuteras också omdömesformuläret och man kommer överens om när och hur *övning* och *prövning* av studentens lärarförmågor skall ske. Det är viktigt att det blir god balans mellan övning och prövning så att studenten får tillräckligt med utrymme för övning och att handledaren får tillräckligt med utrymme för prövning. För att underlätta och förbereda omdömet är det en fördel att genomföra formativa utvärderingar under VFU:ns gång, gärna med omdömesformuläret som utgångspunkt för diskussionen.

Prövningen förläggs om möjligt till den andra halvan av VFU-perioden och bör vare sig inskränkas till enstaka lektioner eller ske under en oproportionerligt lång period. Avsätts alltför lång tid till provning kan det hindra den studerande att få tillräcklig tid för övning. Prövningsperioden bör vara representativ för studentens övning av lärarförmågor.

När prövningen är genomförd fyller handledaren i omdömesformuläret. Handledaren delger studenten sitt omdöme. Omdömesformuläret skrivs under av handledaren och **skickas samt mailas** till examinator (se adress på omdömesformuläret) **senast en vecka** efter avslutad VFU.

Portfolion utgör ett komplement till omdömesformuläret. Examinator bedömer utifrån dagboken och auskultationsprotokollen om VFU:n har genomförts i rimlig omfattning utifrån dispositionen av tiden för VFU:n (se bilaga 1 och 3).

Underkänd VFU

Vid underkänt betyg på VFU har studenten rätt till ytterligare två examinationstillfällen.

Hur detta sker samt under vilken tid bestäms i samråd med examinator Camilla Prytz och VFU-koordinator Inger Haglund, se rutin i VFU-guiden för studenter.

<https://old.liu.se/utbildning/program/larare/student/vfu/dokument-for-studenter/1.736881/VFU-guidekortaprogrampdf.pdf>

Bedömning av portfolio

VFU-uppgiften bedöms utifrån följande kriterier:

Godkänd	Väl godkänd
Studenten utvärderar planerad och genomförd undervisning och visar med enkla motiveringar hur undervisningen beaktar elevers olika behov.	Studenten utvärderar planerad och genomförd undervisning och visar med nyanserade motiveringar hur undervisningen beaktar elevers olika behov.
Studenten bedömer, återkopplar, kommunicerar och betygssätter elevers kunskaper på ett fungerande sätt.	Studenten bedömer, återkopplar, kommunicerar och betygssätter elevers kunskaper på ett strukturerat sätt.

Krav på språk och formalia i examinationsuppgiften: Språket följer svenska skrivregler. Referenshantering är i huvudsak korrekt enligt ett vedertaget referenssystem (APA, Harvard, Oxford). Litteraturlistan är i stort sett utan anmärkning.

Underkänd Portfolio

- Portfolion kännetecknas av allmänt tyckande och brist på förankring i kurslitteraturen, eller innehåller rena, oreflektade beskrivningar av innehållet i kurslitteraturen.
- Den studerande inlämnar ett skriftligt arbete som, i enlighet med Linköpings universitets policy, betraktas som fusk/plagiat (Se nedan)

Se också kriterierna ovan.

Utvärdering

Utvärderingen sker efter kursens slut och fylls i elektroniskt i Evaliuate (kursvärderings-system). Den studerande får vid detta tillfälle möjlighet att ge synpunkter på kursens olika delar och bidra med nya idéer. Utvärderingen gäller bl.a. kursplan, studiehandledning, kursens organisering, arbetsformer, föreläsningar, litteratur samt lärares och studenters insatser. Det är mycket värdefullt för oss att få del av era synpunkter och vi önskar att ni alla tar er tid att fylla i kursutvärderingen när kursen är slut.

Urkund, fusk och plagiat

Det är inte tillåtet att plagiera och det finns hårda regler om plagiering på universitet och även i forskarsamhället, det är en fråga om etik. (Anna-Liisa Närvänen, 1999, Etik och det vetenskapliga skrivandet, i *När kvalitativa studier blir text*, Studentlitteratur).

Plagiering av andra källor (dvs. att man kopierar andra texter utan att ange referenser, antingen från litteratur eller från andra källor såsom från Internet, andra studenters arbeten, egna tidigare arbeten mm) betraktas som fusk. Ibland – inte minst vad gäller t.ex. hemtentamina – händer det också att man ligger för nära ursprungstexten, vilket kan bli betraktat som plagiat. Det är därför viktigt att omformulera det man läst, det är också på det sätt som man som student visar att man har förstått det som man har läst. Tänk också på att ett individuellt examinationsarbete måste vara en individuell framtagen text, även om ni har arbetat med frågorna tillsammans med någon annan eller i grupp – ni kan inte ge hela eller delar av textavsnitt till varandra.

Läraren har skyldighet att anmäla varje misstänkt fall av plagiering/fusk till disciplinnämnden på universitetet. Om det visar sig att disciplinnämnden anser att plagiering har skett kan man som student bli avstängd från studier under en viss tid. Under den tidsperioden förlorar man också rätten till studielån, tillika blir man avstängd från universitetets datorer.

För att undvika dessa problem måste ni alltså omformulera det ni läser till en självständig text samt tydligt referera till de källor ni har använt. Markera med citattecken och ange korrekta sidhänvisningar när ni skriver av direkta meningar eller delar av meningar ur en ursprungstext.

Av hänsyn till er studenter vill vi att alla möjligheter för lärare att hysa minsta misstanke om fusk och plagiat bör undanröjas. Tolkningen av vad som är fusk och plagiat, är inte självklar. Därför använder vi oss av urkund (en tjänst som utför dokumentjämförelser) när det gäller skriftligt underlag till den muntliga redovisningen i denna kurs. Information om urkund: www.orkund.se (där bl. a studentinformation och Plagiathandboken finns).

Se också http://noplagiat.bibl.liu.se/what_is_plagiarism/default.sv.asp

Disciplinära åtgärder

Handläggning av disciplinärenden regleras i [Högskoleförordningens 10 kapitel](#). De disciplinära åtgärder som en högskola får vidta är varning eller avstängning.

Dessa åtgärder kan vidtas när en studerande:

- med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid prov eller när en studieprestation skall bedömas.
- stör eller hindrar undervisning, prov eller annan verksamhet inom ramen för utbildningen vid högskolan.
- stör verksamheten vid högskolans bibliotek eller annan särskild inrättning inom högskolan.
- utsätter en annan student eller en arbetstagare vid högskolan för sådana trakasserier eller sexuella trakasserier som avses i 1 kap. 4 § diskrimineringslagen (2008:567).

Disciplinnämnden

Vid varje högskola ska det finnas en disciplinnämnd som har till uppgift att handlägga disciplinära ärenden.

Disciplinnämnden vid LiU består av rektor som ordförande, en lagfaren jurist, en lärarrepresentant samt två studentrepresentanter. Datum för sammanträden bestäms i förväg för en termin, samtliga möten hålls under terminstid. Ärendet tas upp vid det sammanträde som ligger närmast i tiden, målsättning är inom en månad och att ett ärende aldrig ska behöva vänta längre än två månader.

Om problem uppstår

I första hand tas problemet upp med handledaren och/eller VFU-samordnare respektive studenten. VFU-samordnare för student utanför Linköpings universitets VFU-område är VFU-koordinator Inger Haglund. Om behov föreligger kontaktas examinator Camilla Prytz via mail, camilla.prytz@liu.se (enklast), eller 013-28 17 31 eller Inger Haglund, inger.haglund@liu.se.

Faktureringsadress

Faktura för genomförd handledning sänds till:

Linköpings universitet
Fakturasupport
581 83 LINKÖPING

Obligatorisk litteratur

Aktuella styrdokument och läromedel
Lärares yrkesetiska principer
Kurslitteratur och ämnesdidaktisk litteratur från teorikurserna

Referenslitteratur (ej obligatorisk) Didaktik

Långström, Sture, Viklund Ulf (2006) *Praktisk lärarkunskap*. Lund: Studentlitteratur.
Långström, Sture, Viklund Ulf (2010) *Metoder: undervisning och framträdande*. Lund: Studentlitteratur.

Referenslitteratur Betyg och bedömning (ej obligatorisk)

McMillan, James (2013). *Classroom assessment: Principles and practice for effective standards-based instruction*, 5th edition, (s. 1-299). Harlow: Pearson. ISBN: 9781292021324. [300 sidor]

Texter av svenska forskare:

Fredriksson, Ulf (2011). Internationella kunskapsundersökningar. I A. Hult och A. Olofsson (red.), *Utvärdering och bedömning i skolan*, (s. 31-48). Stockholm: Natur & Kultur. [14]
Hofvendahl, Johan (2010). Utvecklingssamtalen – några vanligt förekommande problem. I C. Lundahl och M. Folke-Fichtelius (red.), *Bedömning i och av skolan*, (s. 31-46). Lund: Studentlitteratur. [15]
Jansdotter Samuelsson, Maria (2012). Betyg i relation till genus, social bakgrund och etnicitet. I M. Jansdotter Samuelsson och K. Nordgren (red.), *Betyg i teori och praktik*, 2:a upplaga, (s. 39-47). Malmö: Gleerups. [9]
Jönsson, Anders (2013). Återkoppling. Ur A. Jönsson, *Lärande bedömning*, 3:a upplagan, (s. 87-102). Malmö: Gleerups. [16]
Klapp Lekholm, Alli (2010). Lärares betygsättningspraktik. I S. Eklund (red.), *Bedömning för lärande – en grund för ökat kunnande*, (s. 21-29). Stockholm: Stiftelsen SAF. [7]
Korp, Helena (2003). Vad är det som ska bedömas? Ur H. Korp, *Kunskapsbedömning – hur, vad och varför*, (s. 85-92). Stockholm: Myndigheten för skolutveckling. [8]
Lindström, Lars (2011). Pedagogisk bedömning. I L. Lindström, V. Lindberg och A. Pettersson (red.), *Pedagogisk bedömning: Om att dokumentera, bedöma och utveckla kunskap*, 2:a upplagan, (s. 9-27). Stockholm: Liber. [17]
Lundahl, Christian (2007). Kunskapsbedömningens historia. I A. Pettersson (red.), *Sporre eller otyg – om bedömning och betyg*, (s. 51-68). Stockholm: Lärarförbundets förlag. [15]
Selghed, Bengt (2011). Lärares roll vid kunskapsbedömning. Ur B. Selghed, *Betygen i skolan: Kunskapssyn, bedömningsprinciper och lärarpraxis*, 2:a upplagan, (s. 91-98). Stockholm: Liber. [7]

<https://www.skolverket.se/a-o/landningssidor-a-o/bedomning> hämtad 20191008

Länk VFU – hemsida: <https://liu.se/artikel/verksamhetsforlagd-utbildning-vid-lararutbildningen> hämtad 20191008

Lycka till! Hör gärna av er om det uppstår frågor!

Vänliga hälsningar
Camilla Prytz, kursansvarig och examinator 9VAA11
IBL, Linköpings universitet.

Bilaga 0 Begreppslista Betyg och bedömning

(UK3 ÄLP Michael Tholander. Linköpings universitet)

De begrepp som presenteras nedan är vanligt förekommande inom området kunskapsbedömning. Att behärska begreppen är inte bara viktigt för att kunna tränga in i litteratur som handlar om kunskapsbedömning, utan också för att kunna uttrycka sig professionellt. Listan är inte uttömmande, men ger en vink om vilka begrepp som kan ses som extra viktiga att behärska som lärare.

Allsidig bedömning (all-inclusive assessment)
Analytisk bedömning (analytical assessment)
Autentisk bedömning (authentic assessment)
Bedömningsstöd (assessment support)
Besiktningssmodellen (inspection model)
Betygsinflation (grade inflation)
Bias (bias, partiskhet)
Bundet uppgiftsformat (selected-response format)
Distraktorer (distractors)
Formativ bedömning (formative assessment)
Formell bedömning (formal assessment)
Generositetsbias (generosity error)
Haloeffekten (halo effect)
High-stakes-prov (high-stakes test)
Holistisk bedömning (holistic assessment)
Hårdhetsbias (severity error)
Ifyllnadsfrågor (completion items)
Informell bedömning (informal assessment)
Innehållsvaliditet (content-related evidence)
Interbedömarreliabilitet (rater consistency)
Kamratbedömning (peer assessment)
Kompensationsmodellen (compensation model)
Kortsvarsfrågor (short-answer items)
Kriterierelaterad bedömning (criterion-referenced assessment)
Kriterievaliditet (criterion-related evidence)
Likvärdig bedömning (equivalent assessment)
Matchningsfrågor (matching items)
Matris (rubric)
Metakognition (metacognition)
Mittendensbias (central tendency error)
Normrelaterad bedömning (norm-referenced assessment)
Portfolio (portfolio)
Provtkast (test blueprint)
Relevans (relevance)
Reliabilitet (reliability)
Samstämmighet (alignment)
Självbedömning (self assessment)
Summativ bedömning (summative assessment)
Taxonomi (taxonomy)
Test-retest-reliabilitet (test-retest reliability)
Tillämpningsprov (performance assessment)
Transparens (transparency)
Tvåvalsfrågor (binary-choice items)
Undervisningsvaliditet (instructional validity)
Validitet (validity)
Återkoppling (feedback)
Öppet uppgiftsformat (constructed-response format)

Bilaga 1 – Disposition av tid i VFU-kurser

VFU på VFU-skola (= skola anvisad av lärarutbildningen)	VFU i egen tjänst (= VFU görs på skola där du har tjänst eller ett längre vikariat)
<p>Egen undervisning och planering</p> <p>VFU 1: ca 20 timmar undervisning, 80 timmar planering. VFU 2: ca 25 timmar undervisning, 80 timmar planering VFU 3: ca 30 timmar undervisning, 80 timmar planering VFU 4: ca 35 timmar undervisning, 80 timmar planering</p>	<p>Egen undervisning handleds av handledaren 5 tillfällen under kursen.</p>
<p>Auskultationer</p> <p>VFU 1: 25 timmar VFU 2: 20 timmar VFU 3: 15 timmar VFU 4: 10 timmar</p>	<p>Auskultationer 10 timmar</p>
<p>Pedagogiska samtal med handledare ca 10 timmar VFU-samtal med kursmentor (se nedan)</p>	<p>Pedagogiska samtal med handledare ca 10 timmar VFU-samtal med kursmentor (se nedan)</p>
<p>Resterande 65 timmar används till konferenser, extra auskultationer, extra undervisning, extra planeringstid, bedömning av elevernas kunskaper, portfolio, litteraturstudier, ”mingel” med eleverna, information om skolans funktioner utöver undervisning enl. nedanstående lista. Punkterna på listan fördelas mellan de 4 VFU-kurserna.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lärarlagsarbete, klassföreståndarskap, mentorskap • Skolans regelsystem, författningar som styr verksamheten • Skolans arbete med elevinflytande, jämställdhet, integration • Schemaläggning • Skolans ekonomi: anslag, budget, resursfördelning • Lärplattformar och IT-användning • Skolans ledning, organisation, skolkultur, elevrådsarbete, policy • Skolans beslutsstruktur och konferenssystem • Elevorganisationer och elevföreningar • Personalens anställningsförhållanden och personalpolitik • Arbetsmiljö för lärare och elever • Rutiner vid antagning av elever, studieavbrott och avskiljning av elever • Föräldrasamverkan och samverkan med omgivande samhälle • Utvecklings- och förändringsarbete vid skolan, forskning och forskningsanknytning • Skolans servicefunktioner • Skolans internationaliseringsarbete • Delta i utvecklingssamtal 	<p>Tid avsätts för portfolio, litteraturstudier och för att skaffa sig information om skolans funktioner enligt vänstra kolumnen.</p>

Bilaga 2 - Exempel på VFU-dagbok

Datum	Tid i klocktimmar	Aktivitet	Ev kommentar
2/9	8–10	Auskultation av handledarens introduktion av 1900-talsförfattare	Förberedelse för min egen undervisning om Selma Lagerlöf
3/9	8–10	Auskultation hos mattelärare, ”min” klass	För att lära känna gruppen inför min egen undervisning
6/9	10–12	Pedagogiskt samtal med handledaren om veckans händelser och avstämning inför egen undervisning på måndag	Jag diskuterade en idé om att använda grupparbete på måndag ... Vi har också tittat på omdömesformuläret och diskuterat ...
9/9	8–10	Egen undervisning: introduktion till Selma Lagerlöf, introduktion till grupparbete	Idag har jag använt grupparbete och jag märkte att det trots mina intentioner inte blev som jag hade tänkt därför att ...

Bilaga 3 Auskultationsprotokoll

För varje auskultation du gör ska du fylla i ett protokoll, se nedan. Sammanställ dina protokoll för inlämning som en del i portfolion. Du ska **inte** skicka in alla protokoll, de är bara ett underlag när du sammanfattar vad du sett under dina auskultationer.

Datum	
Tid	
Skola	
Klass	
Ämne	
Antal elever (pojkar/flickor)	
Lektionsstruktur:lärandeaktivitet och arbetssätt (genomgång, eget arbete, grupparbete osv)	
Anpassningar (generella och/eller specifika)	
Samarbete/interaktion elev- elev elev-lärare elev - lärare – andra vuxna	
Kommunikation mål/ kunskapskrav/ bedömning	

[Pedagogens upplägg/planering och mål med lektionen. Anknyt gärna till aktuella styrdokument.](#)

Hur inleds lektionen? Hur avslutas den? Finns det en tydlig struktur? Vilket klassrumsklimat råder? Vilka tecken på lärande kan du upptäcka hos eleverna? Hur fördelas frågor och talutrymme i klassen? Hur kommuniceras kunskapskrav och mål? Hur anpassas undervisningen till klassens olika individer?

[Reflektion efter auskultationen:](#)

Vad lärde du?

Bilaga 4 Individuell utvecklingsplan

Individuell utvecklingsplan

Didaktiska och Sociala lärarförmågor, VFU 3 9VAA11

Utvecklingsmål Vad? Varför?	Metod Hur?	Utvärdering Egna reflektioner	Utvärdering Handledarens reflektioner	Utvecklingsbehov till kommande vfu- kurser

Bilaga 5 Progressionskarta lärarförmågor

Progressionskarta för didaktiska och sociala lärarförmågor i Kompletterande pedagogisk utbildning
(rev mars 19)

Förmåga/Nivå	G (Vfu 1)	A1 (Vfu 2)	A2 (Vfu 3)	A3 (Vfu 4)
Didaktiska förmågor	Med stöd planera, genomföra och utvärdera undervisning av enskilda moment inom det egna ämnesområdet med beaktande av aktuella styrdokument. Beakta styrdokumentens värdegrund i planering och undervisning.	Med visst stöd planera, genomföra och utvärdera undervisning i ett sammanhållet ämnesområde i syfte att skapa förutsättningar för samt stimulera varje elevs lärande och kunskapsutveckling.	Självständigt planera, genomföra och utvärdera undervisning i ett sammanhållet ämnesområde med beaktande av elevers olika erfarenheter, kunskaper och behov.	Ta ett helhetsansvar för att, i enlighet med styrdokument, didaktiska teorier och modeller, genomföra hela undervisningsprocessen (planera, genomföra och utvärdera).
	Diskutera hur kunskapssyn och teorier om lärande synliggörs i undervisningen i det egna ämnesområdet.	→ Utveckla och fördjupa från föregående nivå och integrera med aktuell nivå.	→ Utveckla och fördjupa från föregående nivå och integrera med aktuell nivå.	Motivera egen planering och undervisning med hjälp av styrdokument, didaktiska överväganden samt relevanta teoretiska perspektiv och begrepp.

Förmåga/Nivå	G VFU1	A1 VFU2	A2 VFU3	A3 VFU4
			Anpassa sitt ledarskap till den enskilda undervisningssituationen	→ Utveckla och fördjupa från föregående nivå och integrera med aktuell nivå
			Bedöma, dokumentera och återkoppla elevers kunskaper	Dokumentera elevers individuella lärande och kunskapsutveckling
			I den praktiska verksamheten identifiera hinder och möjligheter för elevens lärande och kunskapsutveckling	→ Utveckla och fördjupa från föregående nivå och integrera med aktuell nivå
			Identifiera och i samverkan med andra hantera specialpedagogiska behov	→ Utveckla och fördjupa från föregående nivå och integrera med aktuell nivå

Förmåga/Nivå	G VFU1	A1 VFU2	A2 VFU3	A3 VFU4
Sociala förmågor	Samarbeta och interagera med elever och handledare.	→ Utveckla och fördjupa från föregående nivå och integrera med aktuell nivå	Samarbeta och interagera med kollegor, elever och vårdnadshavare	Samverka på ett konstruktivt sätt med skolans olika aktörer
	Visa empatiskt och ansvarsfullt beteende i skolmiljön.	Visa respekt och agera i enlighet med skolans värdegrund.	Kunna kommunicera och förankra skolans värdegrund, inbegripet de mänskliga rättigheterna, de grundläggande demokratiska värderingarna och ett samhälle för hållbar utveckling	Visa ett professionellt förhållningssätt gentemot olika aktörer i skolan, elever och deras vårdnadshavare
	Visa självinsikt och lyhördhet för konstruktiv kritik.	Visa självinsikt och lyhördhet genom att ta hänsyn till konstruktiv kritik i planeringen och genomförandet av undervisningen.	→ Utveckla och fördjupa från föregående nivå och integrera med aktuell nivå	Visa ett professionellt ansvarstagande i sin yrkesroll
		Förebygga och motverka konflikter	→ Utveckla och fördjupa från föregående nivå och integrera med aktuell nivå	→ Utveckla och fördjupa från föregående nivå och integrera med aktuell nivå
		Förebygga och motverka diskriminering och annan kränkande behandling	→ Utveckla och fördjupa från föregående nivå och integrera med aktuell nivå	→ Utveckla och fördjupa från föregående nivå och integrera med aktuell nivå
		Beakta, kommunicera och förankra ett	→	→

		jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten	Utveckla och fördjupa från föregående nivå och integrera med aktuell nivå	Utveckla och fördjupa från föregående nivå och integrera med aktuell nivå
Förmåga/Nivå	G VFU1	A1 VFU2	A2 VFU3	A3 VFU4
Övergripande förmågor			Kunna kommunicera muntligt och skriftligt i den pedagogiska verksamheten	→ Utveckla och fördjupa från föregående nivå och integrera med aktuell nivå